

Nr 7.

Av herr Persson, Helmer, och herr Norling, om förslag till 1953 års riksdag att bygga järnväg Luleå—Karlsborgs-verken.

Hösten 1952 framlade kungl. järnvägsstyrelsen resultaten av utredningen om att förbättra järnvägskommunikationerna för de nordöstra kustkommunerna i Norrbotten. Utredningen pekade på två huvudalternativ för bansträckningen till nämnda kustbygder: för det första att bygga järnväg Luleå—Kalix och för det andra att bygga bana från Morjärv till Kalix.

Det torde stå utom allt tvivel att alternativt Luleå—Kalix är det enda som på allvar kan komma i fråga, såvitt man verkligen vill lösa även järnvägsfrågan för alla här berörda kommuner. Det bör starkt understrykas att alternativet Luleå—Kalix direkt berör dubbelt så stort antal människor som alternativet Morjärv—Kalix.

I utredningen hävdar kungl. järnvägsstyrelsen att banan Luleå—Kalix driftekonomiskt skulle komma att gå med förlust. Det bör här påpekas att dessa slutsatser icke bygger på en allsidig utveckling av näringslivet i Kalix—Töre—Råneå och Nederluleå socknar, vilken måste komma som en konsekvens av Norrbottens järnverk, Statens skogsindustrier och järnväg Luleå—Kalix. Här torde järnvägsstyrelsens utredning ha grundat sin uppfattning på allt för pessimistiska antaganden.

I slutkommentarerna till utredningsmaterialet säger emellertid järnvägsstyrelsen, att den för sin del icke vill motsätta sig att bygga järnväg till Kalix men att de driftekonomiska förlusterna icke bör belasta SJ:s driftbudget. Principiellt är järnvägsstyrelsens inställning till eventuell driftförlust helt felaktig. Mot bakgrunden av att SJ:s vinst är allra störst i Norrbotten synes oss denna järnvägsstyrelsens intagna ståndpunkt helt oförklarlig.

Numera torde det vara allmänt bekant bl. a. genom norrlandskommitténs utredning, att "i Norrland finnes icke något område av motsvarande betydelse, som helt saknar järnväg". Under 35 års tid har frågan om järnväg till Kalix varit föremål för flerfaldiga utredningar, och första gången riksdagen behandlade problemet var år 1917. De motiveringar som legat till grund för avslag att lösa järnvägsfrågan för socknarna Kalix, Töre, Råneå och delvis Nederluleå har under alla dessa år varit dikterade

av en kallhamrad och stundom cynisk inställning till befolkningens ekonomiska och sociala problem.

När konjunkturerna nu visar nedåtgående tendens har återigen järnvägsfrågan i de berörda bygderna fått en brännande aktualitet. Ur synpunkten att skapa grundbetingelser för ett mera differentierat näringsliv i de nordöstliga delarna av Norrbotten är en järnväg nödvändig. Därtill kommer att sysselsättningsproblemet nu skärpes allt mera och att det även ur den synpunkten är påkallat att så snart som möjligt kunna påräkna byggandet av järnväg till Kalix som ett stort sysselsättningsprojekt.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till innevarande års riksdag att bygga järnväg Luleå—Karlsborgsverken.

Stockholm i januari 1953.

Helmer Persson.

Anton Norling.
